

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Incidentenoverzicht 2019

*Incidenten op COA-locaties en misdrijven
waarvan vreemdelingen worden verdacht*

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Doelgroep	5
2.1	Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde	6
2.2	Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven	6
2.2.1	Omvang en beschrijving	7
2.3	Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden	9
3	Incidenten op COA-locaties	10
3.1	Door het COA geregistreerde incidenten	11
3.1.1	Aantal registraties	11
3.1.2	Betrokken vreemdelingen	12
3.2	Door het COA opgelegde maatregelen	14
3.2.1	Aantal maatregelen	14
3.2.2	Betrokken vreemdelingen	14
4	Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht	17
4.1	Door de politie geregistreerde misdrijven	18
4.1.1	Aantal registraties	18
4.1.2	Verdachte vreemdelingen	21
4.2	Door het OM in behandeling genomen feiten	23
4.2.1	Aantal feiten	23
4.2.2	Verdachte vreemdelingen	25
4.3	Door een rechter behandelde feiten	27
4.3.1	Aantal feiten	27
4.3.2	Schuldig bevonden vreemdelingen	30
5	Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen	33
5.1	Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel	34
5.2	Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen	35

1

Inleiding

Dit incidentenoverzicht heeft als doel het geven van een kwantitatief inzicht in het aantal geregistreerde incidenten op COA-locaties en misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht in 2018 en 2019. Zoals uiteengezet in de kamerbrief¹ over de vernieuwde opzet van het incidentenoverzicht, is dit overzicht naar aanleiding van een herijking van de gehanteerde methodiek en weergave op meerdere punten gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Per hoofdstuk wordt aangegeven welke wijzigingen het betreft. Deze wijzigingen zijn bedoeld om een beter inzicht te geven in de overlast en criminaliteit onder vreemdelingen op landelijk niveau.

Het incidentenoverzicht is een coproductie van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) en de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) die ieder op hun terrein een eigen rapportage aanleveren, in samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie (OM), de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Het incidentenoverzicht is vervolgens samengesteld op basis van de data van deze partijen in de migratie- en de strafrechtketen.

Voor een goede duiding van de cijfers in het incidentenoverzicht is van belang op te merken dat de data uit de operationele registratiesystemen van bovengenoemde betrokken organisaties in de migratie- en strafrechtketen komen. Deze systemen zijn ingericht voor het primaire proces en niet (primair) bedoeld voor rapportagedoeleinden. Hier moet bij de interpretatie van de cijfers rekening mee worden gehouden.

De gegevens betreffen daarnaast een momentopname. In dit incidentenoverzicht is uitgegaan van peilmomenten in januari/februari 2020. Dit betekent dat het overzicht andere cijfers zal laten zien wanneer het op een later moment opnieuw wordt samengesteld. Veranderingen ontstaan bijvoorbeeld wanneer vervolgstappen zijn gezet in het onderzoek van de politie of in het strafproces van een vreemdeling, maar ook door administratieve correcties. Het incidentenoverzicht wordt jaarlijks geactualiseerd, waarbij elk jaar de beide rapportagejaren die worden weergegeven worden geüpdatet en het incidentenoverzicht dus per rapportage verschillende cijfers kan laten zien.

Verder maakt het incidentenoverzicht gebruik van verschillende gegevens uit afzonderlijke bronnen. Dit heeft tot gevolg dat de cijfers met betrekking tot incidenten op het COA en die uit de strafrechtketen niet een op een met elkaar te vergelijken zijn of bij elkaar op te tellen. Dit geldt ook binnen de strafrechtketen, voor de cijfers van de politie, het OM en de Rvdr.

¹ Kamerstuk 19637 nr. 2575 van 23 januari jl.

2

Doelgroep

2.1 Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde

De incidenten op COA-locaties hebben betrekking op COA-bewoners² waarvoor het COA in het rapportagejaar een incident registreerde (3.1) en/of op COA-bewoners die in het rapportagejaar door het COA een maatregel opgelegd kregen (3.2). Hierbij worden ook steeds de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld³, alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land⁴ en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)⁵. Anders dan gebruikelijk in de migratieketen worden de cijfers in dit hoofdstuk niet afgerond, omdat ook categorieën met kleine aantallen relevant zijn.

In dit hoofdstuk is daarnaast steeds het aantal vreemdelingen dat een COA-incident veroorzaakte respectievelijk een maatregel opgelegd kreeg afgezet tegen de totale doelgroep van vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Zoals ook hieronder in paragraaf 2.2 wordt uitgelegd, is het voordeel hiervan dat hierdoor de twee rapportagejaren beter met elkaar zijn te vergelijken. Kanttekening daarbij is dat percentages over kleine aantallen een uitvergroot beeld van de werkelijkheid kunnen geven.

2.2 Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven

De registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht hebben betrekking op vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven⁶. Hieronder worden alle vreemdelingen gerekend waarop de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) van toepassing is, plus de vreemdelingen die op een gezinslocatie of een vrijheidsbeperkende locatie verblijven.

Voor deze doelgroep wordt achtereenvolgens weergegeven:

- registraties door de politie van misdrijven waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht en waarvan is kennisgenomen in het rapportagejaar⁷ (4.1),
- door het OM in behandeling genomen feiten waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht (4.2)⁸,
- de afdoening in eerste aanleg van deze feiten door een rechter (4.3)⁸.

Ook hier is het aantal vreemdelingen dat van een misdrijf wordt verdacht dan wel daarvoor veroordeeld is steeds afgezet tegen de totale doelgroep, om de twee rapportagejaren beter met elkaar te vergelijken. Bij ieder van de paragrafen worden daarnaast de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld³, alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land⁴ en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)⁵.

² Zie www.coa.nl/nl/asielopvang voor meer informatie over welke vreemdelingen recht op opvang hebben.

³ Hierbij wordt ook weergegeven hoe het aantal binnen deze nationaliteit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in het rapportagejaar op enig moment op een COA-locatie verbleef. Omdat niet alle nationaliteiten worden weergegeven, worden in de tekst aanvullende nationaliteiten uitgelicht waarbij dit percentage ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond. De volledige lijst met nationaliteiten is te vinden op [Open Data Migratieketen](#).

⁴ Op basis van de lijst met veilige landen van herkomst in januari 2019, te vinden op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst.

⁵ Hiervoor wordt de amv-indicatie van het COA gehanteerd, waarbij ook vreemdelingen die alleen op een eerder moment in het rapportagejaar deze indicatie hadden zijn meegeteld.

⁶ Dit wijkt af van de manier waarop het COA normaliter rapporteert op basis van de bezetting die het COA op maandelijkse peildata in kaart brengt, omdat in het incidentenoverzicht ook vreemdelingen die tussen twee peildata in de COA-opvang verblijven worden meegenomen.

⁷ Er is geen koppeling tussen de datum waarop een misdrijf waarvan een vreemdeling wordt verdacht is gepleegd, en de dagen waarop een vreemdeling op een COA-locatie verbleef.

⁸ Alle misdrijven waarvan de politie in het rapportagejaar heeft kennisgenomen en die als zaak zijn ingestroomd bij het OM worden in deze cijfers meegenomen, onafhankelijk van het moment (wel of niet in het rapportagejaar) waarop deze bij het OM dan wel de RvdR zijn behandeld.

Net als in het hoofdstuk ‘Incidenten op COA-locaties’ zijn de cijfers in dit hoofdstuk niet afgerond, omdat een aantal (sub)categorieën met zeer kleine aantallen (bijvoorbeeld misdrijven tegen het leven) zo relevant is dat afronding niet wenselijk is. Zoals aangegeven in de inleiding moet evenwel rekening worden gehouden met beperkingen in de precisie van de gerapporteerde aantallen. De aantallen moeten daarom vooral worden beschouwd als een indicatieve beschrijving van de criminaliteit onder vreemdelingen. Omwille van de leesbaarheid en consistentie van de tabellen met misdrijven en feiten worden steeds ook de subcategorieën die dit jaar leeg zijn getoond, omdat het mogelijk is dat in een toekomstig rapportagejaar wel van een dergelijk misdrijf wordt kennisgenomen door de politie.

2.2.1 Omvang en beschrijving

In elke paragraaf worden de cijfers weergegeven voor vreemdelingen die op enig moment in 2018 op een COA-locatie verbleven en voor vreemdelingen die op enig moment in 2019 op een COA-locatie verbleven. In totaal bestond de doelgroep⁹ in 2019 uit 54.926 vreemdelingen ten opzichte van 53.236 vreemdelingen in 2018. Dit is een stijging van 1.690, ofwel 3%. Uit een vergelijking van beide rapportagejaren blijkt dat 44% van de doelgroep in 2019 óók in 2018 tot de doelgroep behoorde, en dus zowel in 2018 als in 2019 op een COA-locatie verbleef¹⁰. Hierbij geldt dat de doelgroep in 2019 weliswaar een relatief kleine stijging van 3% zag, maar dat er meer vreemdelingen *tegelijktijd* op een COA-locatie verbleven. Tabel 2.1 laat zien dat aan het einde van de maand gemiddeld 3.660 meer vreemdelingen op een COA-locatie verbleven (afgerond op tientallen), ofwel een stijging van 17%.

Tabel 2.1 Bezetting op de laatste dag van de maand in de centrale opvang (inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties), afgerond op tientallen (Bron: COA)

	2018	2019	Vershil
Januari	20.810	22.880	10%
Februari	20.860	23.030	10%
Maart	20.490	23.610	15%
April	20.330	23.700	17%
Mei	20.280	23.530	16%
Juni	20.010	24.250	21%
Juli	20.430	24.650	21%
Augustus	20.920	25.190	20%
September	22.420	26.200	17%
Oktober	22.890	26.740	17%
November	22.520	27.250	21%
December	22.500	27.320	21%
Gemiddeld	21.210	24.860	17%

⁹ Als gesproken wordt over een bepaald aantal vreemdelingen, dan zijn de vreemdelingennummers ‘ontdubbeld’ om tot dit aantal te komen. Dat wil zeggen dat een vreemdeling die in 2019 twee incidenten veroorzaakte, een keer wordt meegerekend als wordt geteld hoeveel vreemdelingen er waren die dat jaar een incident veroorzaakten. Mocht deze vreemdeling zowel in 2018 als in 2019 een incidenten veroorzaakt hebben, dan wordt deze persoon een keer meegerekend in 2018 en een keer in 2019.

¹⁰ Zie paragraaf 3.2.4. Opvang in de Rapportage Vreemdelingen (RVK) 2019 voor meer cijfermatig inzicht in de opvang op COA-locaties, zoals de verdeling van de bezetting naar verblijfsduur.

In tabel 2.2 is te zien dat circa 13% van de doelgroep in 2019 de nationaliteit van een veilig land had, ten opzichte van 12% in 2018. In beide jaren was circa 4% van de doelgroep op enig moment in het rapportagejaar een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv). Hierbij geldt dat een vreemdeling in beide categorieën kan vallen (en ook in beide jaren kan voorkomen).

Tabel 2.2 Aandeel veiligelanders en amv (Bron: COA en JenV)

	2018	2019
Nationaliteit veilig land	12%	13%
Amv	4%	4%

Tabel 2.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 18% van deze vreemdelingen de Syrische nationaliteit had.

Tabel 2.3 Meest voorkomende nationaliteiten in 2019 (Bron: COA en JenV)

	2019
Syrische	18%
Eritrese	10%
Iraanse	8%
Nigeriaanse	5%
Turkse	5%
Iraakse	5%
Afghaanse	4%
Moldavische	3%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Andere nationaliteit	35%
Totaal	100%

Tabel 2.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2018 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Tabel 2.4 Meest voorkomende nationaliteiten in 2018 (Bron: COA en JenV)

	2018
Syrische	22%
Eritrese	13%
Iraanse	7%
Iraakse	6%
Afghaanse	5%
Turkse	4%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Staatloos	3%
Moldavische	2%
Andere nationaliteit	32%
Totaal	100%

2.3 Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden

Het hoofdstuk 'Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen' heeft betrekking op vreemdelingen met een asielachtergrond, ongeacht of zij in het rapportagejaar woonachtig waren op een COA-locatie. Enerzijds gaat het om vreemdelingen aan wie in het rapportagejaar door de IND het verblijf is geweigerd (afwijzing van de aanvraag dan wel intrekking van de verblijfsvergunning), omdat ze een gevaar vormen voor de openbare orde (5.1). Anderzijds gaat het om vreemdelingen met een asielachtergrond die conform het protocol Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) aan de DT&V zijn overgedragen (5.2), zoals nader toegelicht in de betreffende paragraaf. Zoals gebruikelijk in de migratieketen (maar anders dan in de twee hierboven beschreven hoofdstukken) worden de cijfers in dit hoofdstuk afgerond.

3

Incidenten op COA-locaties

3.1 Door het COA geregistreerde incidenten

Binnen het COA wordt onder een incident begrepen: een ongeplande gebeurtenis of situatie die het normale proces verstoort. Het betreft een gebeurtenis die een negatieve impact heeft op de bewoners, de omgeving of de medewerkers (van alle betrokken organisaties) op de locatie. De negatieve impact kan zowel groot als klein zijn. Incidenten met een relatief kleine negatieve impact zijn bijvoorbeeld het niet schoonhouden van de eigen leefruimte of het roken in de eigen kamer. Ongeacht de impact heeft een incident vaak gevolgen voor de leefbaarheid of veiligheid op een locatie.

Het COA registreert iedere gebeurtenis die als een incident wordt beschouwd. Registratie vindt plaats in het belang van (het borgen van) de veiligheid en leefbaarheid voor bewoners en medewerkers. Meer specifiek draagt de registratie van incidenten bij aan het (leren) kennen van de bewoners van de locatie en biedt het een beeld van hun historie van incidenten. Registratie dient de zorgvuldige en gedegen overdracht van informatie over een bewoner en is daarnaast van belang voor de onderbouwing van een door het COA op te leggen maatregel in het kader van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). Zie voor het aantal opgelegde maatregelen paragraaf 3.2.

Het COA registreert een incident in een bepaalde categorie. In het geval dat een incident onder meerdere categorieën valt, wordt gekozen voor de categorie die de negatieve impact van het incident het beste weergeeft. Om dubbelingen in de registratie te voorkomen wordt een incident niet geregistreerd in alle categorieën waarbinnen het kan worden ondergebracht.

3.1.1 Aantal registraties

In 2019 werden door het COA 17.487 incidenten geregistreerd, ten opzichte van 13.451 in 2018¹¹. Dit is een stijging van 4.036 geregistreerde incidenten, ofwel 30%. In tabel 3.1 wordt het aantal registraties per categorie (en per subcategorie van agressie en geweld tegen personen) weergegeven voor 2018 en 2019.

Tabel 3.1 Aantal geregistreerde incidenten (Bron: COA)

	2018	2019
1. Suïcide bewoner COA-opvanglocatie ¹²	5	2
2. Verbale suïcidedreiging op COA-opvanglocatie	1.091	1.198
3. Zelfbeschadiging vreemdeling op COA-opvanglocatie	613	590
4. Overtreden van COA-huisregels	7.472	10.366
5. Agressie en geweld tegen personen	4.270	5.331
5.1 Non-verbaal (agressieve houding of gebaren)	579	675
5.2 Verbaal (schelden, dreigen met woorden)	2.152	2.833
5.3 Fysiek (slaan, schoppen, trappen e.d.)	1.539	1.823
Totaal	13.451	17.487

In bovenstaande tabel is te zien dat de stijging van het aantal geregistreerde incidenten zich het sterkst voor doet als het gaat om het overtreden van de COA-huisregels. In dit kader zijn in 2019 2.894 meer incidenten geregistreerd dan in 2018, ofwel een stijging van 39%.

¹¹ In de RVK 2018 is vermeld dat het aantal incidenten afgerond op tientallen in 2018 13.350 betrof. Dit verschil wordt verklaard doordat het aantal incidenten op de AMV-locaties van twee contractpartners van het COA niet was meegenomen. Ook was het aantal honger- en dorststakingen niet meegenomen.

¹² Het zijn niet de medewerkers van het COA die vaststellen of sprake is van een suïcide van een bewoner. Dat gebeurt door deskundigen (schouwarts en politie), en het is de GGD die de suïcide als zodanig registreert.

Ook met betrekking tot verbale agressie en geweld is een relatief sterke stijging te zien van 681 geregistreerde incidenten, ofwel 32%. Fysieke en non-verbale agressie en geweld zijn met respectievelijk 284 en 96 geregistreerde incidenten toegenomen, ofwel 18% resp. 17%.

3.1.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven incidenten werden in 2019 veroorzaakt door in totaal 9.094 vreemdelingen (17% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2018 ging dit om 7.479 vreemdelingen (14% van alle vreemdelingen die in 2018 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een stijging van 1.615 vreemdelingen, ofwel 22%.

Hierbij geldt dat bij een incident meerdere vreemdelingen betrokken kunnen zijn, en andersom kan een vreemdeling meerdere incidenten veroorzaken. Gemiddeld genomen veroorzaakte een vreemdeling die in 2019 een incident veroorzaakte in dat jaar 1,9 incidenten, tegenover 1,7 incidenten in 2018. Zonder afronding van het gemiddeld aantal incidenten is hierin een percentuele stijging zichtbaar van 8%.

In tabel 3.2 wordt voor de groep vreemdelingen die een incident veroorzaakte het aandeel nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2018 en 2019 met elkaar vergeleken.

Tabel 3.2 Aandeel veiligelanders en amv onder betrokken vreemdelingen (Bron: COA en JenV)

	2018	2019
Nationaliteit veilig land	27%	28%
Amv	17%	12%

Tabel 3.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 een door het COA geregistreerde incident veroorzaakten. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 12% van deze groep de Syrische nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval veroorzaakte bijvoorbeeld 11% van de vreemdelingen met de Syrische nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven een incident.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is er ook een aantal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (46%), Guinee-Bissause (41%), Malinese (36%), Mauritaanse (32%), Burger van Trinidad en Tobago (30%), Georgische (29%) en Guinese (27%) nationaliteit¹³. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2019 een incident veroorzaakte.

¹³ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de zeven in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 19 tot 563 vreemdelingen, waarvan er 6 tot 206 een COA-incident veroorzaakten.

Tabel 3.3 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2019 (Bron: COA en JenV)

	2019	
	Aandeel binnen de groep overlastgevers	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Syrische	12%	11%
Marokkaanse	10%	54%
Algerijnse	10%	50%
Nigeriaanse	7%	23%
Iraanse	7%	14%
Eritrese	6%	9%
Iraakse	5%	18%
Afghaanse	4%	15%
Libische	3%	44%
Gambiaanse	3%	29%
Andere nationaliteit ¹⁴	33%	14%
Totaal	100%	17%

Tabel 3.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2018 de door het COA geregistreerde incidenten veroorzaakten. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is ook hier een aantal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Mauritaanse (52%), Israëlische (40%), Burger van Trinidad en Tobago (39%), Zuid-Afrikaanse (38%), Bahreinse (36%), Beninse (33%), Ivoiriaanse (28%), Jamaicaanse (26%) en Malinese (26%) nationaliteit¹⁵.

Tabel 3.4 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2018 (Bron: COA en JenV)

	2018	
	Aandeel binnen de groep overlastgevers	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Syrische	14%	9%
Eritrese	11%	12%
Algerijnse	10%	45%
Marokkaanse	9%	47%
Afghaanse	6%	17%
Iraakse	6%	14%
Iraanse	5%	10%
Libische	4%	39%
Tunesische	3%	48%
Nigeriaanse	2%	18%
Andere nationaliteit ¹⁶	30%	11%
Totaal	100%	14%

¹⁴ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 101 nationaliteiten waarbij voor drie procent of minder van de vreemdelingen in 2019 een incident is geregistreerd.

¹⁵ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de negen in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 14 tot 128 vreemdelingen, waarvan er 5 tot 36 een COA-incident veroorzaakten.

¹⁶ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 98 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen in 2018 een incident veroorzaakte.

3.2 Door het COA opgelegde maatregelen

Een incident op een COA-locatie kan leiden tot het opleggen van een maatregel, op basis van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). Een ROV-maatregel wordt opgelegd mede in het belang van het borgen van de veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid op een locatie. Het doel van het opleggen van een maatregel is om het gedrag van een bewoner positief te beïnvloeden en herhaling van dit (negatieve) gedrag te voorkomen. De maatregel beoogt een bewoner bewust te maken van de plichten die hij heeft en te laten ervaren dat zijn gedrag ongewenst en ontoelaatbaar is. Een maatregel wordt ook opgelegd om daarmee andere bewoners te laten zien dat gedrag met een negatieve impact en gedrag waarmee de vrijheden van andere bewoners worden aangetast, niet wordt getolereerd en onaanvaardbaar is.

Het ROV kent verschillende (soorten) maatregelen – maatregelen 1 tot en met 11 – met een oplopende zwaarte om het mogelijk te maken een maatregel op te leggen die is toegesneden op de negatieve impact van het incident en het getoonde gedrag van de bewoner. De maatregelen variëren van het onthouden van het zakgeld gedurende 1, 2, 4 of 8 weken tot het onthouden van alle financiële verstrekkingen, en daarmee ook het verblijf in een opvanglocatie, gedurende 1, 2, 4, 8, 13 of 26 weken of in het uiterste geval definitief. Alvorens tot (tijdelijke) beëindiging van de opvang over te gaan wordt de politie en/of gemeente geïnformeerd.

3.2.1 Aantal maatregelen

In 2019 werd door het COA in totaal 6.880 keer een maatregel opgelegd, ten opzichte van 5.313 in 2018. Dit is een stijging van 1.567 opgelegde maatregelen, ofwel 29%. In tabel 3.5 wordt het aantal geregistreerde incidenten per maatregel weergegeven voor 2018 en 2019. De maatregelen hebben betrekking op de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) en de extra begeleiding en toezichtlocatie (ebt)¹⁷.

Tabel 3.5 Aantal opgelegde maatregelen (Bron: COA)

	2018	2019
1 week inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	3.226	3.874
2 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	850	1.214
4 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	406	639
1 week inhouding van alle Rva-verstrekkingen	395	584
8 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	34	91
2 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	58	111
4 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	12	9
8 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	0	1
13 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	0	0
26 weken inhouding van alle Rva-verstrekkingen	0	0
ebt ¹⁷ -maatregel met eerdere incidenten	152	288
ebt ¹⁷ -maatregel zonder eerdere incidenten	180	69
Totaal	5.313	6.880

3.2.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven maatregelen werden opgelegd aan in totaal 4.234 vreemdelingen (8% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2018 ging het om 3.390 vreemdelingen (6% van alle vreemdelingen die in 2018 op enig

¹⁷ Zie www.coa.nl/nl/opvanglocaties/typen-locaties/handhaving-en-toezichtlocatie voor meer informatie over de ebt.

moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een stijging van 844 vreemdelingen, ofwel 25%. Hierbij geldt dat een vreemdeling in een jaar meerdere maatregelen opgelegd kan krijgen. Gemiddeld genomen kreeg een vreemdeling die in een van beide jaren een maatregel kreeg opgelegd in dat jaar 1,6 maatregelen opgelegd. Zonder afronding van het gemiddeld aantal maatregelen is hierin een procentuele stijging zichtbaar van 4%.

In tabel 3.6 wordt voor de groep vreemdelingen die een maatregel kreeg opgelegd het aandeel nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv in deze groep weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2018 en 2019 met elkaar vergeleken.

Tabel 3.6 Aandeel veiligelanders en amv onder betrokken vreemdelingen (Bron: COA en JenV)

	2018	2019
Nationaliteit veilig land	32%	32%
Amv	13%	10%

Tabel 3.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2019 een maatregel kreeg opgelegd. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 13% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval heeft bijvoorbeeld 30% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven een maatregel opgelegd gekregen.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld: Burger van Trinidad en Tobago¹⁸. Van de vreemdelingen met die nationaliteit kreeg in 2019 19% een maatregel opgelegd.

Tabel 3.7 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2019 (Bron: COA en JenV)

	2019	
	Aandeel binnen de groep met een maatregel	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	13%	30%
Syrische	12%	5%
Marokkaanse	12%	31%
Iraanse	6%	6%
Nigeriaanse	6%	8%
Eritrese	5%	4%
Libische	5%	31%
Iraakse	5%	8%
Afghaanse	3%	7%
Tunesische	3%	28%
Andere nationaliteit ¹⁹	30%	6%
Totaal	100%	8%

¹⁸ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een maatregel kreeg opgelegd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst genoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 43 vreemdelingen, waarvan er 8 een maatregel opgelegd kregen.

¹⁹ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 87 nationaliteiten waarbij voor drie procent of minder van de vreemdelingen in 2019 een maatregel is opgelegd.

Tabel 3.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2018 een maatregel kregen opgelegd. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Syrische nationaliteit in onderstaande tabel bovenaan staat, terwijl de Algerijnse nationaliteit in bovenstaande tabel bovenaan staat.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan is ook hier een aantal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Mauritaanse (39%), Burger van Trinidad en Tobago (25%), Bahreinse (21%) en Israëlische (20%) nationaliteit²⁰.

Tabel 3.8 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2018 (Bron: COA en JenV)

	2018	
	Aandeel binnen de groep met een maatregel	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Syrische	13%	4%
Algerijnse	12%	26%
Marokkaanse	12%	27%
Eritrese	9%	4%
Afghaanse	6%	8%
Iraakse	6%	6%
Iraanse	5%	5%
Libische	5%	23%
Tunesische	4%	31%
Nigeriaanse	2%	7%
Andere nationaliteit ²¹	26%	4%
Totaal	100%	6%

²⁰ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een maatregel kreeg opgelegd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de vier in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 14 tot 56 vreemdelingen, waarvan er 3 tot 14 een maatregel opgelegd kregen.

²¹ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 76 nationaliteiten waarbij voor vijf procent of minder van de vreemdelingen in 2018 een maatregel is opgelegd.

4

Registraties van
misdrijven waarvan
vreemdelingen
worden verdacht

4.1 Door de politie geregistreerde misdrijven

Van de vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven is een deel door de politie als verdachte van een misdrijf aangemerkt. Deze cijfers zijn gebaseerd op de registratie door de politie in de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Op basis van een eerste inschatting kent een individuele politieambtenaar in de BVH een bepaalde kwalificatie toe aan gebeurtenissen en aan de mogelijke verdachten daarvan. Op een later moment kan blijken dat zo'n eerste inschatting bijstelling vereist, omdat bijvoorbeeld nieuwe informatie beschikbaar is gekomen. Ook hoeft de kwalificatie van de politie niet overeen te komen met de kwalificatie die het OM later bij de juridische beoordeling aan het misdrijf geeft.

De telwijze die de politie hanteert gaat uit van het tellen van het zwaarste misdrijf uit een registratie. Dit betekent dat als er meerdere misdrijven in een registratie voorkomen, deze niet als meerdere misdrijven worden geteld maar als één misdrijf, waarbij het zwaarste misdrijf bepalend is voor de delictclassificatie. Echter, vanaf medio 2018 kunnen (met uitzondering van verkeersdelicten) niet langer meerdere delicten die horen bij één gebeurtenis (dit wordt samenloop genoemd, bijvoorbeeld het in bezit hebben van een wapen en een bedreiging) in een registratie worden vastgelegd. Voor elk delict moet nu een aparte registratie worden aangemaakt. Dit zorgt voor een lichte stijging van het aantal registraties dat wordt geteld. Opgemerkt dient te worden dat het aantal gebeurtenissen waarbij misdrijven zijn gepleegd niet toenemen; alleen het aantal geregistreerde misdrijven bij deze gebeurtenissen.

Dit geldt ook voor de hieronder weergegeven cijfers. Indien in de eerste helft van 2018 alle misdrijven uit één registratie in aparte registraties waren geregistreerd, dan waren er 4,7% meer geregistreerde misdrijven geweest en zou de hieronder weergegeven toename in 2019 ten opzichte van 2018 4,7% lager uitvallen. Dat is echter het maximale effect omdat de kans bestaat dat niet in alle gevallen een extra registratie wordt aangemaakt. Ook als je rekening houdt met het mogelijk effect van samenloop dan is nog steeds sprake van een toename van minimaal 22,4% geregistreerde misdrijven ten opzichte van 2018. Omdat de meeste als samenloop geregistreerde delicten door dezelfde verdachte zijn gepleegd is de correctie op het aantal vreemdelingen dat als unieke verdachte is aangemerkt maximaal 0,5%. Het totale aantal geregistreerde misdrijven gepleegd door vreemdelingen is niet bekend. Bij een groot aantal geregistreerde misdrijven wordt nooit een verdachte gevonden en dus is ook de nationaliteit van de dader niet bekend. Daarom wordt in dit incidentenoverzicht alleen gekeken naar de misdrijven waarbij iemand als verdachte is aangemerkt.

4.1.1 Aantal registraties

In 2019 werden door de politie 4.999 misdrijven geregistreerd waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte voorkwam, ten opzichte van 3.934 in 2018. Dit is een stijging van 1.065 geregistreerde misdrijven, ofwel 27%. In tabel 4.1 wordt het aantal registraties per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2018 en 2019. Het aantal geregistreerde verdenkingen van misdrijven op maatschappelijke klasse (het meest gedetailleerde niveau) is te vinden op [Open Data Migratieketen](#).

In tabel 4.1 wordt bij elke (sub)categorie daarnaast ook het aantal verdachte vreemdelingen weergegeven. Een geregistreerd misdrijf kan één of meerdere verdachte vreemdelingen betreffen en andersom kan eenzelfde vreemdeling ook bij meerdere geregistreerde misdrijven als verdachte aangemerkt zijn. Daarom wordt in de tabel onderscheid gemaakt tussen het totale aantal verdachten en het aantal vreemdelingen dat als unieke verdachte is aangemerkt. Hierbij zijn de vreemdelingen die als unieke verdachte zijn aangemerkt alleen uniek binnen de categorie, waardoor dit niet optelt naar het totaal dat op de onderste regel is weergegeven. Belangrijk om aan te merken is dat in dit stadium de betrokken vreemdeling door het OM niet als verdachte voor het geregistreerde misdrijf aangemerkt hoeft te zijn, en er in dat geval nog geen strafvervolging is ingesteld door het OM en er dus ook van een berechting en een eventueel daaropvolgende veroordeling door een rechter nog geen sprake is.

Tabel 4.1 Aantal geregistreerde misdrijven met verdachte vreemdelingen (delictindeling o.b.v. zwaarste incident binnen de registratie)
(Bron: Politie)

	2018			2019		
	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
1. Vermogensmisdrijven	2.689	3.607	1.937	3.567	4.790	2.284
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	2.529	3.404	1.853	3.294	4.454	2.179
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	83	95	87	95	144	118
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	2.446	3.309	1.816	3.199	4.310	2.140
1.2 Bedrog	2	2	2	6	6	3
1.3 Valsheidsmisdrijven	32	35	34	57	63	57
1.4 Heling	120	160	146	199	256	236
1.5 Afpersing en afdreiging	1	1	1	3	3	3
1.6 Bankbreuk						
1.7 Witwassen	5	5	5	8	8	8
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)						
2. Vernielingen, misd. openb. orde/gezag	466	521	410	554	599	458
2.1 Vernieling en beschadiging	214	231	183	255	264	226
2.2 Openbare orde misdrijf	164	200	179	190	220	187
2.2.1 Openlijke geweldpleging	40	62	57	28	52	47
2.2.2 Huisvredebreuk	61	69	64	114	116	99
2.2.3 Lokaalvredebreuk	30	31	31	28	30	26
2.2.4 Computervredebreuk						
2.2.5 Discriminatie	1	1	1	2	2	2
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)	32	37	34	18	20	19
2.3 Brandstichting/ontploffing	15	15	15	12	16	16
2.4 Openbaar gezag misdrijf	73	75	70	97	99	90
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	37	38	37	46	47	42
2.4.2 Wederspanningheid	27	28	27	40	40	40
2.4.3 Valse aangifte	1	1	1			
2.4.4 Mensensmokkel						
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	5	5	5	7	8	8
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	3	3	3	4	4	3
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	651	700	492	665	707	524
3.1 Mishandeling	294	323	269	327	350	291
3.2 Bedreiging en stalking	242	258	180	216	226	177
3.2.1. Bedreiging	240	256	180	213	222	174
3.2.2 Stalking	2	2	1	3	4	4

	2018			2019		
	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
3.3 Seksueel misdrijf	85	86	61	83	86	73
3.3.1 Aanranding	53	54	31	39	40	36
3.3.2 Verkrachting	4	4	4	8	10	10
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	12	12	11	24	24	19
3.3.4 Ontucht met minderjarige	6	6	6	1	1	1
3.3.5 Pornografie	10	10	10	11	11	11
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag						
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)						
3.4 Levensmisdrijf	26	29	29	32	37	35
POGING	24	27	27	30	35	33
VOLTOOID	2	2	2	2	2	2
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling	2	2	2	1	2	2
3.6 Mensenhandel (incl. 2.4.4. Mensensmokkel)	2	2	2	5	5	5
3.7 Geweldsmisdrijf (overig)				1	1	1
4. Misdrijven (overig)	68	72	65	104	104	84
WAARONDER BELEDIGING	68	72	65	104	104	84
5. Verkeersmisdrijven	9	9	9	20	20	14
5.1 Verlaten plaats ongeval				9	9	4
5.2 Rijden onder invloed	7	7	7	6	6	5
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2	2	2	1	1	1
5.4 Rijden tijdens rijverbod						
5.5 Voeren vals kenteken						
5.6 Joyriding				1	1	1
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.				3	3	3
5.8 Verkeersmisdrijf (overig)						
6. Drugsmisdrijven	37	38	37	63	64	48
6.1 Harddrugs	20	21	20	18	19	17
6.2 Softdrugs	17	17	17	45	45	33
6.3 Drugsmisdrijven (overig)						
7. (Vuur)wapenmisdrijven	12	12	12	22	22	21
7.1 Verboden wapenbezit	12	12	12	22	22	21
7.2 Verboden wapenhandel						
8. Economische delicten						
8.1 Milieumisdrijven						
8.2 Overige misdrijven						
9. Misdrijven overige wetten	2	2	2	4	5	5
9.1 Militair misdrijf						
9.2 Misdrijf (overig)	2	2	2	4	5	5
Totaal	3.934	4.961	2.497	4.999	6.311	2.821

In bovenstaande tabel is te zien dat de stijging van het aantal geregistreerde misdrijven zich in de meeste (sub)categorieën voordoet. Opvallend is dat het aantal registraties van diefstallen zonder geweld aanzienlijk is gestegen. In de verdere uitsplitsing die is te vinden op [Open Data Migratieketen](#) is bijvoorbeeld te zien dat het aantal registraties van winkeldiefstal is gestegen met 24%, van 1.691 naar 2.103 en het aantal registraties van zakkenrollerij met 50%, van 214 naar 321. Het aantal registraties van heling is gestegen met 66%, van 120 naar 199.

Kijkend naar de zwaarste misdrijven (moord en doodslag, zware mishandeling, verkrachting en kinderpornografie) waren er in 2019:

- net als in 2018 twee registraties van voltooide misdrijven in de categorie moord en doodslag.
- 30 registraties van pogingen in de categorie moord en doodslag, ten opzichte van 24 in 2018. Dit is een stijging van 6 registraties.
- 56 registraties van zware mishandeling²², ten opzichte van 46 in 2018. Dit is een stijging van 10 registraties.
- 8 registraties van verkrachting, ten opzichte van 4 in 2018. Dit is een stijging van 4 registraties.
- 11 registraties van kinderpornografie, ten opzichte van 10 in 2018. Dit is een stijging van 1 registratie²².

4.1.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven misdrijven uit 2019 waren in totaal 2.821 vreemdelingen als verdachte aangemerkt (5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de misdrijven uit 2018 ging het om 2.497 verdachte vreemdelingen (eveneens 5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een stijging van 324 verdachte vreemdelingen, ofwel 13%.

In tabel 4.2 wordt voor de groep vreemdelingen die van een misdrijf werd verdacht het aandeel van nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2018 en 2019 met elkaar vergeleken.

Tabel 4.2 Aandeel veiligelanders en amv onder verdachte vreemdelingen (Bron: Politie en JenV)

	2018	2019
Nationaliteit veilig land	56%	59%
Amv	15%	14%

Tabel 4.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2019 werden verdacht. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 25% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval wordt bijvoorbeeld 39% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven verdacht van een misdrijf.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van misdrijf, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit is de Dominicaanse. Van de vreemdelingen met deze nationaliteit werd 25% verdacht van een misdrijf uit 2019²³.

²² Dit betreft een extra uitsplitsing ten opzichte van tabel 4.1 en is terug te vinden op [Open Data Migratieketen](#). Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst genoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 12 vreemdelingen, waarvan er 3 van een misdrijf werden verdacht.

Tabel 4.3 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: Politie en JenV)

	2019	
	Aandeel binnen de groep verdachten	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	25%	39%
Marokkaanse	22%	37%
Libische	7%	28%
Tunesische	5%	30%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Syrische	3%	1%
Iraanse	3%	2%
Iraakse	3%	3%
Belarussische	2%	16%
Andere nationaliteit ²⁴	23%	2%
Totaal	100%	5%

Tabel 4.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2018 werden verdacht. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Eritrese nationaliteit alleen in onderstaande tabel voorkomt, terwijl de Moldavische nationaliteit alleen in bovenstaande tabel voorkomt.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een misdrijf, dan is er ook hier een drietal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Spaanse (23%), de Mauritaaanse (17%) en de Belarussische (15%) nationaliteit²⁵. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan voor hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2019 een misdrijf is geregistreerd.

Tabel 4.4 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2018 (Bron: Politie en JenV)

	2018	
	Aandeel binnen de groep verdachten	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	22%	35%
Marokkaanse	19%	33%
Libische	7%	25%
Tunesische	6%	32%
Iraakse	5%	4%
Syrische	5%	1%
Georgische	4%	18%
Iraanse	3%	2%
Eritrese	3%	1%
Afghaanse	3%	2%
Andere nationaliteit ²⁶	24%	3%
Totaal	100%	5%

²⁴ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 71 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

²⁵ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de drie in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 13 tot 359 vreemdelingen, waarvan er 3 tot 55 van een misdrijf werden verdacht.

²⁶ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 77 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2018.

4.2 Door het OM in behandeling genomen feiten

Zoals hierboven weergegeven zijn door de politie 4.999 misdrijven geregistreerd waarbij een vreemdeling in de rol van verdachte voorkwam. Het komt regelmatig voor dat een misdrijf door meerdere verdachten wordt gepleegd. Het aantal combinaties van verdachten en misdrijven dat betrekking heeft op die 4.999 misdrijven komt daardoor neer op 6.302 feiten. Hiervan zijn er 5.648 overgedragen aan het OM. De rest is op een andere wijze afgehandeld, zoals bijvoorbeeld HALT, een politiestrafbeschikking of een reprimande of is nog in behandeling.

Van de 5.648 misdrijven die zijn overgedragen aan het OM zijn er, zoals in de volgende paragraaf wordt weergegeven, 5.507 als feiten in de primaire registratiesystemen van het OM bekend. Het verschil is te verklaren doordat de beoordeling aan de kant van het OM autonoom plaatsvindt, onafhankelijk van wat de politie heeft aangegeven. Hierdoor kan het voorkomen dat bepaalde feiten als niet strafbaar worden beoordeeld en/of dat feiten een ander kwalificatie (delictsklasse) krijgen.

In dit overzicht wordt het aantal feiten getoond, iets dat het OM niet gewoon is. Zij rapporteert namelijk altijd over zaken. Een zaak kan één of meerdere feiten bevatten. In dit overzicht is bewust gekozen om te rapporteren over het aantal feiten, daar dit voor het incidentenoverzicht de meest transparante en volledige weergave biedt van de delicten waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte betrokken is.

4.2.1 Aantal feiten

Bij het OM zijn 5.507 feiten uit 2019 ingestroomd, ten opzichte van 4.074 uit 2018. Dit is een stijging van 1.433 ingestroomde feiten, ofwel 35%. In tabel 4.5 wordt het aantal feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2018 en 2019. In tabel 4.5 wordt tevens de OM-beslissing van de ingestroomde feiten weergegeven zoals het OM deze heeft ingedeeld. Logischerwijs is van de feiten uit 2019 een groter aandeel nog in behandeling dan van 2018. Voor beide jaren kan bijvoorbeeld het aantal dagvaardingen nog oplopen wanneer meer feiten zijn afgedaan. Bovendien moet bij de genoemde stijging van 2019 ten opzichte van 2018 worden aangemerkt dat het OM vanaf 1 januari 2019 alle sepotbeslissingen in de eigen registratiesystemen registreert (in verband met de volledigheid van de justitiële documentatie van verdachten, OM-beslissingen en slachtoffercorrespondentie). Om die reden is het aantal sepotbeslissingen fors toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze stijging is ook in deze rapportage goed zichtbaar.

Tabel 4.5 Aantal feiten en OM-beslissingen tegen vreemdelingen (delictindeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) (Bron: OM)

	2018 ²⁷					2019 ²⁸				
	Totaal	Dagvaardingen	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaardingen	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
1. Vermogensmisdrijven	2.938	2.521	56	357	4	4.169	3.315	94	705	55
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	2.801	2.402	55	340	4	3.883	3.110	91	635	47
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	85	73		12		112	92		17	3
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	2.716	2.329	55	328	4	3.771	3.018	91	618	44
1.2 Bedrog	7	7				10	7		2	1
1.3 Valsheidsmisdrijven	20	16		4		39	31		7	1

²⁷ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

²⁸ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

	2018 ²⁷					2019 ²⁸				
	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
1.4 Heling	103	91	1	11		214	155	3	53	3
1.5 Afpersing en afdreiging	1	1				4	3		1	
1.6 Bankbreuk										
1.7 Witwassen										
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)	6	4		2		19	9		7	3
2. Vernielingen, misd. openb. orde/gezag	433	320	3	110		541	375	7	149	10
2.1 Vernieling en beschadiging	210	160	3	47		264	191	5	61	7
2.2 Openbare orde misdrijf	142	91		51		184	116		67	1
2.2.1 Openlijke geweldpleging	45	29		16		37	19		17	1
2.2.2 Huisvredebreuk	87	56		31		130	89		41	
2.2.3 Lokaalvredebreuk	9	6		3		10	5		5	
2.2.4 Computervredebreuk										
2.2.5 Discriminatie	1			1		1			1	
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)						6	3		3	
2.3 Brandstichting/ontploffing	8	8				7	4		2	1
2.4 Openbaar gezag misdrijf	73	61		12		86	64	2	19	1
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	25	19		6		27	17		9	1
2.4.2 Wederspanningheid	39	35		4		48	39	2	7	
2.4.3 Valse aangifte										
2.4.4 Mensensmokkel	1	1								
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	1			1		3	1		2	
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	7	6		1		8	7		1	
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	501	365	3	133		569	384	5	144	36
3.1 Mishandeling	225	164	3	58		294	198	4	80	12
3.2 Bedreiging en stalking	195	141		54		187	129	1	47	10
3.2.1 Bedreiging	191	137		54		183	129	1	44	9
3.2.2 Stalking	4	4				4			3	1
3.3 Seksueel misdrijf	57	37		20		62	37		13	12
3.3.1 Aanranding	33	23		10		30	15		8	7
3.3.2 Verkrachting	3	2		1		6	4			2
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	7	5		2		22	18		3	1
3.3.4 Ontucht met minderjarige										
3.3.5 Pornografie	6	1		5		2			1	1
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag						1				1
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)	8	6		2		1			1	
3.4 Levensmisdrijf	21	20		1		21	19			2
POGING	19	18		1		20	18			2
VOLTOOID	2	2				1	1			
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling	2	2								
3.6 Mensenhandel										
3.7 Geweldsmisdrijf (overig)	1	1				5	1		4	
4. Misdrijven (overig)²⁹	115	84	1	30		123	103	2	13	5
WAARONDER BELEDIGING	82	82				99	99			

²⁷ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

²⁸ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

²⁹ In deze categorie gaat het hoofdzakelijk om belediging, met uitzondering van een aantal feiten. Voor 2018 betreft dit feiten waarin SR 184A primair ten laste is gelegd. Voor 2019 betreft dit feiten waarin SR 184A of SR 161BIS/1 primair ten laste is gelegd.

	2018 ²⁷					2018 ²⁸				
	Totaal	Dagvaarders	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarders	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
5. Verkeersmisdrijven	7	6		1		11	8		1	2
5.1 Verlaten plaats ongeval						2	1		1	
5.2 Rijden onder invloed						6	5			1
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2	1		1		3	2			
5.4 Rijden tijdens rijverbod										
5.5 Voeren vals kenteken										
5.6 Joyriding										
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.										
5.8 Verkeersmisdrijf (overig)						1				1
WAARONDER DOOD/LETSEL DOOR SCHULD						1				1
6. Drugsmisdrijven	37	30		7		44	22	1	12	9
6.1 Harddrugs	24	20		4		20	8		7	5
6.2 Softdrugs	13	10		3		24	14	1	5	4
6.3 Drugsmisdrijven (overig)										
7. (Vuur)wapenmisdrijven	10	4	2	3	1	20	15		2	3
7.1 Verboden wapenbezit	10	4	2	3	1	20	15		2	3
7.2 Verboden wapenhandel										
8. Economische delicten										
8.1 Milieumisdrijven										
8.2 Overige misdrijven										
9. Misdrijven overige wetten	33	12	13	5	3	32	2	13	6	11
9.1 Militair misdrijf										
9.2 Misdrijf (overig)	33	12	13	5	3	32	2	13	6	11
Totaal	4.074	3.342	78	646	8	5.507	4.224	120	1.032	131

In lijn met de cijfers van de politie is in bovenstaande tabel te zien dat de stijging van het aantal bij het OM ingestroomde feiten zich in de meeste (sub)categorieën voordoet, en dat vooral het aantal in behandeling genomen diefstallen zonder geweld is gestegen.

4.2.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven feiten uit 2019 waren in totaal 2.662 verdachte vreemdelingen betrokken (5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de feiten uit 2018 ging het om 2.171 verdachte vreemdelingen (4% van alle vreemdelingen die in 2018 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een stijging van 491 verdachte vreemdelingen, ofwel 23%.

In tabel 4.6 wordt voor de groep vreemdelingen die verdacht wordt van een bij het OM ingestroomd feit het aandeel van nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2018 en 2019 met elkaar vergeleken.

Tabel 4.6 Aandeel veiligelanders en amv onder verdachte vreemdelingen (Bron: OM en JenV)

	2018 ³⁰	2019 ³¹
Nationaliteit veilig land	59%	62%
Amv	13%	14%

²⁷ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

²⁸ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³⁰ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

³¹ De getoonde aantallen hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

Tabel 4.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2019 zien. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 26% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval wordt bijvoorbeeld 39% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven verdacht van een bij het OM ingestroomd feit.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit is de Dominicaanse. Van de vreemdelingen met deze nationaliteit werd 25% verdacht van een feit uit 2019³².

Tabel 4.7 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: OM en JenV)

	2019 ³³	
	Aandeel binnen de groep verdachten	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	26%	39%
Marokkaanse	23%	37%
Libische	7%	27%
Tunesische	5%	30%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Syrische	3%	1%
Iraakse	3%	3%
Iraanse	3%	2%
Belarussische	2%	16%
Andere nationaliteit ³⁴	21%	2%
Totaal	100%	5%

Tabel 4.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2018 zien. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Eritrese nationaliteit alleen in onderstaande tabel voorkomt, terwijl de Moldavische nationaliteit alleen in bovenstaande tabel voorkomt.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, dan is ook hier een tweetal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Spaanse (23%) en de Mauritaanse (17%) nationaliteit³⁵. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de

³² Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst genoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 12 vreemdelingen, waarvan er 3 van een misdrijf werden verdacht.

³³ De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³⁴ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 70 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een feit uit 2019.

³⁵ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de twee in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 13 tot 23 vreemdelingen, waarvan er 3 tot 4 van een misdrijf werden verdacht.

vreemdelingen met de betreffende nationaliteit werd verdacht van een feit uit 2019.

Tabel 4.8 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2018 (Bron: OM en JenV)

	2018 ³⁶	
	Aandeel binnen de groep verdachten	Aandeel binnen de nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	23%	32%
Marokkaanse	20%	30%
Libische	8%	23%
Tunesische	6%	31%
Iraakse	5%	3%
Georgische	4%	17%
Syrische	4%	1%
Iraanse	3%	2%
Eritrese	3%	1%
Belarussische	2%	15%
Andere nationaliteit ³⁷	23%	2%
Totaal	100%	4%

4.3 Door een rechter behandelde feiten

Nadat het OM beslist dat de verdachte vreemdeling wordt gedagvaard, komt de zaak vervolgens voor een rechter. Dit geldt ook voor zaken waarin de verdachte vreemdeling in verzet gaat tegen een door het OM opgelegde strafbeschikking.

In een zaak kunnen meerdere verdenkingen ter zake van feiten voorkomen. Ter zake van een en hetzelfde feit kan het OM een zwaardere (primaire) en lichtere (subsidiare) strafbaarstelling ten laste leggen. Een rechter oordeelt per feit of dit bewezen kan worden verklaard. Een rechter kan het primair ten laste gelegde feit bewezen verklaren, maar ook een door het OM subsidiair ten laste gelegd feit. Daarnaast oordeelt een rechter of het een strafbaar feit is en of de verdachte strafbaar en dus schuldig is en legt in dat laatste geval een passende straf op.

De in de volgende paragraaf weergegeven cijfers hebben betrekking op beslissingen van de rechtbanken, ongeacht of deze onherroepelijk zijn of niet. Een eventueel hoger beroep wordt buiten beschouwing gelaten. Er kunnen gevallen zijn waarin na een eerdere veroordeling of vrijspraak in hoger beroep of na beroep in cassatie een andersluidende beslissing van een rechter volgt. Ook feiten die zijn aangemerkt als kantonfeiten zijn niet meegenomen. Vanwege de doorlooptijd van een strafproces geldt daarnaast dat het oordeel van een rechter in veel gevallen pas na enige tijd komt. Logischerwijs is van de feiten uit 2019 een groter gedeelte nog in behandeling dan van die uit 2018. Voor beide jaren kan dan ook bijvoorbeeld het aantal bewezenverklarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken.

4.3.1 Aantal feiten

Zoals in paragraaf 4.2.1 weergegeven is door het OM ter zake van 4.224 feiten uit 2019 gedagvaard. Hiervan zijn er door de rechter inmiddels 3.299 behandeld; de andere 925 feiten zijn nog in behandeling. Van de 3.342 feiten uit 2018 ter zake waarvan door het OM is gedagvaard, zijn er door de rechter reeds 3.135 behandeld, terwijl er 207 nog in behandeling zijn.

³⁶ De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³⁷ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 73 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een feit uit 2018.

In tabel 4.9 wordt het aantal behandelde feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2018 en 2019. De indeling naar (sub)delictcategorie is gebaseerd op het primair ten laste gelegde feit. Onder de afdoeningscategorie 'Overig' vallen onder meer nietige dagvaardingen, ontslag van alle rechtsvervolgning, rechter niet bevoegd en OM niet ontvankelijk.

In tabel 4.9 wordt bij elke (sub)delictcategorie daarnaast ook het door een rechter uitgesproken eindvonnis weergegeven. Bij de bewezenverklarde feiten is onderscheid gemaakt tussen feiten waarin het door het OM primair ten laste gelegde feit bewezen is verklaard of een subsidiair ten laste gelegde feit³⁸. Ter illustratie: het zou bijvoorbeeld kunnen voorkomen dat verkrachting als primair ten laste gelegde feit niet bewezen wordt verklaard, maar dat het subsidiair ten laste gelegde feit aanranding wel bewezen wordt verklaard. Van de behandelde feiten uit 2019 is 85% bewezenverklard, ten opzichte van 86% bewezenverklarde feiten uit 2018.

Tabel 4.9 Aantal feiten en afdoening daarvan door de rechter in eerste aanleg tegen vreemdelingen (delictindeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) (Bron: Rvdr)

	2018 ³⁹						2019 ⁴⁰					
	Totaal	Bewezen verklaard ³⁶					Totaal	Bewezen verklaard ³⁶				
		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling
1. Vermogensmisdrijven	2.521	2.068	10	259	43	141	3.315	2.274	8	325	55	653
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	2.402	1.954	42	231	41	134	3.110	2.127	58	274	54	597
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	73	53	10	7	1	2	92	52	8	14	1	17
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	2.329	1.889	44	224	40	132	3.018	2.066	59	260	53	580
1.2 Bedrog	7	6		1			7	2	1	3		1
1.3 Valsheidsmisdrijven	16	14	1	1			31	20		2		9
1.4 Heling	91	55	4	24	2	6	155	65	4	45	1	40
1.5 Afpersing en afdreiging	1					1	3	1				2
1.6 Bankbreuk												
1.7 Witwassen												
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)	4	2		2			9	4		1		4
2. Vernielingen, misdr.openb.orde/gezag	320	235	4	42	8	31	375	235	2	27	13	98
2.1 Vernieling en beschadiging	160	130	0	15	5	10	191	134		9	9	39
2.2 Openbare orde misdrijf	91	54	5	15	3	14	116	62	2	10	2	40
2.2.1 Openlijke geweldpleging	29	15	4	4		6	19	4	2	2		11
2.2.2 Huisvredebreuk	56	35	1	10	3	7	89	51	1	8	2	27
2.2.3 Lokaalvredebreuk	6	3	1	1		1	5	4				1

³⁸ Dit onderscheid wordt gemaakt op basis van het op die regel getoonde delictniveau. Ter illustratie: bij 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld is in 2018 in 53 gevallen ook 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld bewezenverklard en in 10 gevallen een ander feit. Op het niveau 1.1 Diefstal/verduistering en inbraak wordt gekeken of 1.1. Diefstal/verduistering en inbraak bewezen is verklaard. Dit is dus geen optelling van de rijen 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld en 1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld. De rij Totaal toont dit onderscheid voor het totaal van de bewezen feiten op het tweede delictniveau, dus 1.1 Diefstal/verduistering en inbraak, 1.2 Bedrog etc.

³⁹ De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

⁴⁰ De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

	2018 ³⁷						2019 ³⁸					
	Totaal	Bewezen verklaard ³⁶		Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Bewezen verklaard ³⁶		Vrijgesproken	Overig	In behandeling
		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit					Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit			
2.2.4 Computervredebreuk												
2.2.5 Discriminatie												
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)						3	2					1
2.3 Brandstichting/ontploffing	8	5	1	1		1	4	1	1			2
2.4 Openbaar gezag misdrijf	61	43	1	11		6	64	37		8	2	17
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	19	11	1	6		1	17	9		4		4
2.4.2 Wederspanningheid	35	28		4		3	39	22		3	1	13
2.4.3 Valse aangifte												
2.4.4 Mensensmokkel	1			1								
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling							1			1		
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	6	4				2	7	6			1	
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	365	275	2	59	9	20	384	194		38	10	142
3.1 Mishandeling	164	119	3	29	3	10	198	114		17	4	63
3.2 Bedreiging en stalking	141	108		24	3	6	129	65		18	6	40
3.2.1 Bedreiging	137	105		23	3	6	129	65		18	6	40
3.2.2 Stalking	4	3		1								
3.3 Seksueel misdrijf	37	30		3		4	37	13		2		22
3.3.1 Aanranding	23	17		3		3	15	7				8
3.3.2 Verkrachting	2	2					4	1				3
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	5	5					18	5		2		11
3.3.4 Ontucht met minderjarige												
3.3.5 Pornografie	1	1										
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag												
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)	6	5				1						
3.4 Levensmisdrijf	20	11	6	1	2		19		2	1		16
POGING	18	11	6	1			18		2	1		15
VOLTOOID	2				2		1					1
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling	2			2								
3.6 Mensenhandel												
3.7 Gewelds misdrijf (overig)	1				1		1					1
4. Misdrijven (overig)⁴¹	84	69		6	2	7	103	71	1	7	5	19
WAARONDER BELEDIGING	82	67		6	2	7	99	70		7	4	18
5. Verkeersmisdrijven	6	4			1	1	8	4	1	1		2
5.1 Verlaten plaats ongeval							1	1				
5.2 Rijden onder invloed	5	2	1		1	1	5	1	2	1		1
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	1					2	1				1
5.4 Rijden tijdens rijverbod												
5.5 Voeren vals kenteken												
5.6 Joyriding												
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.												
5.8 Verkeersmisdrijf (overig)												
WAARONDER DOOD/LETSEL DOOR SCHULD												

⁴¹ In deze categorie gaat het hoofdzakelijk om belediging, met uitzondering van een aantal feiten. Voor 2018 betreft dit feiten waarin SR 184A primair ten laste is gelegd. Voor 2019 betreft dit 3 feiten waarin SR 184A primair ten laste is gelegd en 1 feit waarin SR 161BIS/1 primair ten laste is gelegd.

	2018 ³⁷						2019 ³⁸					
	Bewezen verklaard ³⁶						Bewezen verklaard ³⁶					
	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit	Vrijgesproken	Overig	In behandeling
6. Drugsmisdrijven	30	25		3		2	22	12		3	1	6
6.1 Harddrugs	20	19				1	8	5		1		2
6.2 Softdrugs	10	6		3		1	14	7		2	1	4
6.3 Drugsmisdrijven (overig)												
7. (Vuur)wapenmisdrijven	4	4					15	7		3		5
7.1 Verboden wapenbezit	4	4					15	7		3		5
7.2 Verboden wapenhandel												
8. Economische delicten												
8.1 Milieumisdrijven												
8.2 Overige misdrijven												
9. Misdrijven overige wetten	12	4	1	1	1	5	2	2				
9.1 Militair misdrijf												
9.2 Misdrijf (overig) ⁴²	12	4	1	1	1	5	2	2				
Totaal	3.342	2.636	65	370	64	207	4.224	2.799	12	404	84	925

4.3.2

Schuldig bevonden vreemdelingen

Voor de hierboven weergegeven bewezenverklaarde feiten uit 2019 zijn in totaal 1.506 vreemdelingen schuldig verklaard (3% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de bewezenverklaarde feiten uit 2018 ging dit om 1.498 vreemdelingen (eveneens 3% van alle vreemdelingen die in 2018 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een stijging van 8 schuldig verklaarde vreemdelingen, ofwel 1%. Zoals hierboven aangegeven kan voor beide jaren het aantal bewezenverklaarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken, en is in 2019 logischerwijs een groter gedeelte nog in behandeling dan in 2018. Als meer feiten bewezen worden verklaard, zal ook het aantal schuldig verklaarde vreemdelingen hoger worden.

In tabel 4.10 wordt voor de groep vreemdelingen die schuldig is verklaard het aandeel van nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2018 en 2019 met elkaar vergeleken.

Tabel 4.10 Aandeel veiligelanders en amv onder schuldig bevonden vreemdelingen (Bron: Rvdv en JenV)

	2018 ⁴³	2019 ⁴⁴
Nationaliteit veilig land	64%	67%
Amv	12%	14%

Tabel 4.11 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2019 schuldig zijn verklaard. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 29% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval is bijvoorbeeld 25% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven schuldig verklaard.

⁴² Voor 2018 betreft dit feiten waarin het volgende primair ten laste is gelegd: BWBOEK2 394/3 (3 feiten), WWG 2.5/2 (1 feit), WWG 2.5/4 (1 feit), ARBOW 32 (1 feit), RWG 10 (1 feit), WDR 2.2/8 (1 feit), WDR 2.2/10/D (1 feit), WTH 11/1 (1 feit), 881/92 6/4 (1 feit) en bij 1 feit is geen ten laste gelegd artikel geregistreerd. Voor 2019 betreft dit 2 feiten waarin WNGW 1B/3 ten laste is gelegd.

⁴³ De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

⁴⁴ De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

Onder de andere nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten vallen, zijn geen uitschieters in het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2019 schuldig is verklaard.

Tabel 4.11 Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2019 (Bron: Rvdr en JenV)

	2019 ⁴⁵	
	Aandeel binnen de groep veroordeelden	Aandeel binnen nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	29%	25%
Marokkaanse	26%	23%
Libische	8%	18%
Tunesische	5%	17%
Georgische	4%	12%
Moldavische	3%	2%
Belarussische	3%	9%
Iraakse	2%	1%
Iraanse	2%	1%
Syrische	2%	0%
Andere nationaliteit ⁴⁶	16%	1%
Totaal	100%	3%

Tabel 4.12 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2018 schuldig zijn verklaard. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Iraakse nationaliteit in onderstaande tabel meer bovenaan staat, terwijl de Moldavische nationaliteit in bovenstaande tabel meer bovenaan staat.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2018 schuldig is verklaard, dan is er ook een tweetal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Mauritaanse (17%) en de Spaanse (15%) nationaliteit⁴⁷. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit schuldig werd verklaard voor een feit uit 2018.

⁴⁵ De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

⁴⁶ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 53 nationaliteiten waarbij een procent of minder van de vreemdelingen schuldig werd verklaard voor een feit uit 2019.

⁴⁷ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat schuldig is verklaard ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de twee in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 13 tot 23 vreemdelingen, waarvan er 2 tot 4 schuldig werden verklaard.

Tabel 4.12 Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2018
(Bron: Rvdr en JenV)

	2018 ⁴⁸	
	Aandeel binnen de groep veroordeelden	Aandeel binnen nationaliteit in de doelgroep
Algerijnse	27%	25%
Marokkaanse	21%	22%
Libische	8%	18%
Tunesische	8%	25%
Iraakse	4%	2%
Georgische	3%	10%
Belarussische	3%	11%
Syrische	2%	0%
Moldavische	2%	3%
Iraanse	2%	1%
Andere nationaliteit ⁴⁹	20%	1%
Totaal	100%	3%

⁴⁸ De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2018.

⁴⁹ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 63 nationaliteiten waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen schuldig werd verklaard voor een feit uit 2018.

5

Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen

5.1 Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel

De IND kan op grond van de Vreemdelingenwet verblijfsvergunningen asiel intrekken of aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel afwijzen indien de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf. De incidenten die geleid hebben tot de intrekking of afwijzing van de verblijfsvergunning asiel zijn niet gerelateerd aan de incidenten en misdrijven uit de bovenstaande hoofdstukken uit dit incidentenoverzicht, aangezien deze over het algemeen in de jaren voorgaande aan de intrekkingen en afwijzingen hebben plaatsgevonden.

De IND dient een asielaanvraag te toetsen aan de geldige wet- en regelgeving. Een afwijzing op grond van openbare orde zal slechts geschieden indien de vreemdeling, op grond van diens individuele omstandigheden of landgebonden asielbeleid, in aanmerking zou komen voor een asielvergunning. Indien de vreemdeling voor een inwilliging in aanmerking zou komen wordt er gekeken of er een contra-indicatie bestaat en of bijvoorbeeld de openbare orde zich verzet tegen vergunningverlening. Wanneer een vreemdeling geen gegronde vrees voor vervolging heeft en geen reëel risico op ernstige schade loopt bij terugkeer wordt er ook niet getoetst of de aanvraag op grond van de openbare orde moet worden afgewezen⁵⁰.

Een verblijfsvergunning asiel kan worden ingetrokken op grond van de openbare orde als aan het geheel van rechtsregels en jurisprudentie, zowel nationaal als internationaal, wordt voldaan. Daarnaast dient voor een intrekking gekeken te worden naar de glijdende schaal in het kader van de openbare orde. Hoe langer de vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft op basis van een verblijfsvergunning, hoe hoger de straf moet zijn om tot beëindiging van het verblijfsrecht over te kunnen gaan. Een afwijzing of intrekking op grond van openbare orde kan slechts geschieden wanneer de vreemdeling onherroepelijk is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf en er een minimale straf van zes maanden voor een subsidiaire beschermingsstatus en tien maanden voor een vluchtelingenstatus is opgelegd.

Tabel 5.1 laat het aantal verblijfsvergunningen asiel zien dat is ingetrokken of afgewezen op grond van de openbare orde. Dit kunnen zowel eerste als vervolgaanvragen zijn. In 2019 zijn op grond van openbare orde circa 30 zaken ingetrokken en circa 30 zaken afgewezen. In 2018 ging het om circa 20 intrekkingen en circa 20 afwijzingen. De cijfers zijn afgerond op tientallen.

Tabel 5.1 Aantal intrekkingen en afwijzingen op grond van openbare orde, afgerond op tientallen (Bron: IND)

	2018	2019
Intrekkingen	20	30
Afwijzingen	20	30
Totaal	40	60

⁵⁰ Dit geldt niet voor artikel 1F van het vluchtelingenverdrag. Dit wordt altijd getoetst en kan ook een afzonderlijke afwijzingsgrond zijn.

5.2 Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen

Het protocol Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) wordt gehanteerd bij vreemdelingen die in Nederland worden verdacht van het plegen van een misdrijf en/of hiervoor zijn veroordeeld. Onder vreemdelingen die conform het VRIS-protocol aan de DT&V zijn overgedragen, vallen ook vreemdelingen met een asielachtergrond. Dat wil zeggen dat zij op enig moment een asielaanvraag in Nederland hebben ingediend. Zoals in de vorige paragraaf is toegelicht, leidt een veroordeling voor een strafbaar feit echter niet automatisch tot verblijfsrechtelijke consequenties. Dit heeft tot gevolg dat niet alle vreemdelingen, die vallen onder de definitie van het VRIS-protocol, Nederland moeten verlaten.

In 2019 zijn bij de DT&V circa 390 vreemdelingen met een asielachtergrond op wie het VRIS-protocol van toepassing is (geweest) uitgestroomd, ten opzichte van circa 400 in 2018. Hiervan zijn circa 330 vreemdelingen vertrokken (ten opzichte van circa 310 in 2018), waarvan circa 210 aantoonbaar uit Nederland (ten opzichte van 180⁵¹ in 2018) en circa 120 zelfstandig zonder toezicht (gelijk aan 2018). De resterende vreemdelingen zijn bij de DT&V uitgestroomd omdat zij alsnog een vergunning verleend kregen, of om andere uiteenlopende redenen⁵². In 2019 ging dit respectievelijk om minder dan 5 vreemdelingen (ten opzichte van circa 10 in 2018) en circa 60 vreemdelingen (ten opzichte van circa 90 in 2018).

In tabel 5.2 wordt de uitstroom per categorie weergegeven voor 2018 en 2019. De cijfers zijn afgerond op tientallen. In paragraaf 6.3 Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) in de RVK 2019 worden deze cijfers getoond voor alle vreemdelingen op wie het VRIS-protocol van toepassing is, dus niet alleen diegenen met een asielachtergrond. Hierin is ook meer informatie te vinden over de verschillende vormen van uitstroom bij de DT&V die worden onderscheiden.

Tabel 5.2 Uitstroom DT&V op grond van het VRIS-protocol, afgerond op tientallen (Bron: IND en DT&V)

	Vertrek totaal	Waaronder aantoonbaar		Waaronder zelfstandig zonder toezicht	Vergunning verleend	Overige uitstroom ⁵²
		Gedwongen	Zelfstandig			
2018	310	170	20	120	10	90
2019	330	190	20	120	<5	60

⁵¹ Doordat dit een afgeronde opsomming betreft tellen de afgeronde delen in de tabel niet op tot de afgeronde som. De opsomming is niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven.

⁵² Overige uitstroom is een verzamelterm voor personen die uit de werkvoorraad van de DT&V stromen omdat zij bijvoorbeeld tijdelijk rechtmatig verblijf hebben, in strafrechtelijk kader worden uitgeleverd of overgeleverd of in het belang van strafrechtelijk onderzoek (tijdelijk) Nederland niet mogen verlaten.

Deze brochure is een uitgave van:

Rijksoverheid

Postbus 00000 | 2500 AA Den Haag

T 0800 646 39 51 (ma t/m vrij 9.00 – 21.00 uur)

Oktober 2017 | Publicatie-nr. 104969